

3. Кайданович Ю.С. Формування управлінської культури державного службовця в галузі освіти. *Інвестиції: практика та досвід*. № 12. 2011. С. 103-106.
4. Міськова Н.М. Інноваційні технології управлінської діяльності в системі функціонування закладів загальної середньої освіти України. *Технології організаційно-управлінської та освітньої діяльності в початкових класах Нової української школи в умовах інтеграції України до Європейського Союзу* : монографія / авт. кол. : Красовська О.О., Максимчук Н.С., Міськова Н.М. та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовська. Рівне : видавець О. Зень. 2023. С. 11-47.

ВПЛИВ LEGO-КОНСТРУЮВАННЯ НА РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Маліновська Н. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та
спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської
Рівненського державного гуманітарного університету*

Одним із пріоритетних напрямів освітнього процесу в закладах дошкільної освіти є розвиток мовлення дітей. Завдання та зміст цього напрямку визначаються вимогами Базового компоненту дошкільної освіти, чинними програмами розвитку і виховання дітей дошкільного віку, спрямованими на модернізацію дошкільної освіти, оновлення її змісту, вдосконалення форм, методів навчання дітей рідної мови, розвитку культури мовлення та мовленнєвого спілкування.

Оволодіння мовленнєвими вміннями дозволяє майбутньому школяреві вступити у вільне спілкування з однолітками та дорослими, дає можливість отримати необхідну йому інформацію, а також передати накопичені знання та враження про довкілля. Саме тому сучасна лінгводидактика акцентує увагу на широкому застосуванні ефективних технологій навчання, що стимулюють продукування одиниць мовлення в самостійному висловлюванні дітей, однією із яких є LEGO-технологія [4].

Конструктор LEGO впливає безпосередньо під час конструктивної діяльності. Коли дитина створює певний конструкційний об'єкт, всі свої дії вона супроводжує мовленням, використовуючи пояснення і коментування. Мовленнєвий супровід конструкційної діяльності передбачає такі види комунікативних висловлювань, як: запитання, спонування, повідомлення.

Проблема розвитку мовлення дітей дошкільного віку досліджувалася в різних напрямках: розвитку зв'язного мовлення (Л. Березовська, О. Білан, А. Богуш, Н. Гавриш, В. Захарченко, А. Омеляненко, Т. Постоян); формування граматичної правильності мовлення (Н. Крутій, Н. Лопатинська, Н. Маковецька, Т. Сорочан); виховання звукової культури мовлення (В. Борова, О. Лещенко, Є. Сухенко); словникова робота (А. Богуш, Н. Гавриш, Ю. Руденко).

Частково дослідженим є питання інтеграції в освітній процес закладів дошкільної освіти LEGO-технологій. У роботах сучасних дослідників (Л. Парамонова, Т. Пеккер, К. Фешина) підкреслюється, що LEGO-конструктор є ефективним засобом усебічного розвитку дошкільників. Оволодіння вміннями конструювання сприяє збагаченню дитячого мовлення. Виконуючи певні завдання, конструктивні дії, досліджуючи, плануючи, аналізуючи свою роботу, дошкільник засвоює мовлення, розширює словник і вправляється у правильному вживанні слів, постійно пізнає щось нове та поглиблює раніше засвоєний досвід. Але поряд із тим питання розвитку мовлення дітей дошкільного віку засобами LEGO-конструювання залишаються маловивченими [3].

Конструктор LEGO є одним із провідних засобів STEM-освіти. Він дає змогу виявити та реалізувати потенційні можливості дітей. У LEGO-конструюванні об'єднуються різні галузі науки, через що дитина має змогу всебічно розвиватися в різних напрямках і отримати повну картину знань про довкілля, що повністю відповідає меті STEM-освіти – формування особистості, становлення і розвиток її духовної сутності в єдності з оволодінням науковими знаннями та вміннями з метою формування культури інженерного мислення.

За допомогою LEGO-технології у процесі організації освітньо-мовленнєвої діяльності вирішуються завдання розвитку у дітей зв'язного мовлення.

У процесі конструювання, крім активного мовлення, дитина розвиває дрібну і велику моторику, логічне і образне мислення, уяву тощо. Граючись, дитина розглядає предмети, маніпулює ними, порівнює їх між собою, знаходить основні частини конструкції, розділяє їх, робить узагальнення, пізнає нове і використовує вже набуті раніше знання. Всі свої дії дошкільник супроводжує мовою, таким чином збагачуючи свій словник та вдосконалюючи граматичну структуру власного мовлення [2; 6].

Учені, які вивчають діяльність головного мозку, психіку дітей, підкреслюють велике стимулювальне значення функції руки. Коли дитина з'єднує деталі між собою, у неї розвиваються рухи пальців, що сприяє розвитку мовлення [6].

Вихователям та батькам варто пам'ятати, що всебічний ефект у розвитку дитини конструктивна діяльність забезпечує лише за умови цілеспрямованого навчання. Слід створити такі умови, щоб під час конструювання у дитини виникала потреба називати різні об'єкти, деталі конструктора, його якісні характеристики тощо. Діти вправляються в правильному вживанні різних понять, словесному вказуванні напрямку, вчать озвучувати свої дії, описувати побудовану модель і чітко висловлювати свої думки. Вихователь, організовуючи конструктивну діяльність дітей, на партнерських засадах навчає дитину коментувати свої дії, а надалі – й планувати їх. Здійснюючи конструктивні дії, аналізуючи об'єкти, плануючи майбутню діяльність, розповідаючи про завершену роботу, дитина засвоює необхідні слова, їх значення і способи вживання. Завдяки цьому мовлення дитини стає зв'язним і осмисленим, у ньому з'являються складносурядні та складнопідрядні конструкції [1].

LEGO-конструювання дає змогу дітям запам'ятовувати нові слова, а опрацювання певної лексичної теми на заняттях з конструювання дає змогу розвивати у дітей контекстне, діалогічне і монологічне мовлення.

Дуже важливим аспектом у розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку є використання дидактичних ігор. Саме дидактичні ігри, дидактичні завдання підвищують ефективність сприйняття освітнього матеріалу, його розуміння і засвоєння.

Дидактичні ігри з використанням конструктора LEGO гарантують ефективний результат, стійкий інтерес та увагу впродовж освітнього процесу. Вони мають чітко окреслену структуру, що відрізняє їх від інших видів ігрової діяльності. Основними елементами, які одночасно надають їм навчання і гри є: дидактичне завдання, ігрове завдання, правила гри, ігрові дії, результат гри. Ігровий задум, ігрові дії та правила тісно пов'язані між собою: задум визначає характер ігрових дій, а дотримання правил допомагає в їх здійсненні та розв'язанні ігрового завдання. Відсутність, ігнорування хоча б одного з цих елементів унеможлиблює гру. Дотримання ігрових правил формує у дітей навички спілкування в грі.

Конструктор LEGO цінний тим, що його можна використовувати для вивчення різних розділів програми. Тому в освітньому процесі закладу дошкільної освіти конструктор використовується переважно на інтегрованих заняттях, що, насамперед, зумовлює захоплювальний процес навчання. На таких заняттях вихователь формує у дітей дошкільного віку уявлення про довкілля, сенсорні основи сприймання, технічні та зображувальні навички у конструкторській діяльності, навички елементарного орієнтування в просторі, розвиває дрібну моторику рук. Діти вчать слухати та розуміти звернення і розповідь педагога, відповідати на запитання, будувати речення з 4-6 слів, вести діалог. У них активно збагачується словник, розвивається монологічне пояснювальне мовлення. Також діти вчать працювати у колективі, не заважаючи іншим, дружно гратися у спільній сюжетно-рольовій грі [5].

Отже, LEGO-конструювання є ефективним засобом розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку, зокрема розвиває у них вміння доречно й усвідомлено добирати слова чи інші мовні засоби, вправляє у правильному вживанні різних граматичних форм, позитивно впливає на формування чіткої і правильної звуковимови. За допомогою LEGO в дітей розвивається зв'язне мовлення, вдосконалюється вміння висловлюватися про здобутий власний досвід, почуте, побачене, пережите.

ЛІТЕРАТУРА

1. Варяхова Т. Зразкові конспекти з конструювання з використанням ЛЕГО. *Дошкільне виховання*. 2009. № 2. С. 48-50.
2. Ващенко Н. О., Коваль Ю. О. Освітньо-розвивальний потенціал LEGO-технологій у розвитку пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку. *Освітній дискурс: Педагогічні науки: зб. наук. праць*. Київ, 2019. № 11.
3. Горбатих В. Будівельно-конструкційні ігри – джерело всебічного розвитку дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2009. №5. С. 72-74.

4. Патрова Л. М. Думка на кінчиках пальців. Використання інноваційних ЛЕГО-технологій у роботі з дітьми дошкільного віку. *Дошкільний навчальний заклад*. 2017. №2. С. 2-8.
5. Сухар В. І. Конструювання в закладах дошкільної освіти. Харків: Видавництво «Ранок», 2018. 176 с.
6. Ульянець Г.П. Інноваційні технології: ЛЕГО-конструювання в дошкільному закладі. Харків, 2016. 62 с.

ВИКОРИСТАННЯ МУЗЕЮ МИРУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МИРОЛЮБИВОГО СВІТОГЛЯДУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Марчук О. О.

*доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Мельничук Л. Б.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Пагула Т. І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
директор Інституту педагогічної освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Поченюк Я. В.

*старший викладач кафедри романо-германської філології
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Збереження миру – одне із актуальних завдань у всі історичні періоди розвитку людського суспільства. Історія України – це шлях боротьби за незалежність, за дотримання принципів толерантності та миру, за збереження і зміцнення верховенства права. Зовнішня політика, яку проводить наша держава, цілком відповідає інтересам та сподіванням українського народу та світової